

17. Про охорону природи Української РСР : Закон УРСР від 30 червня 1960 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1960. – №23. – Ст. 175.

18. Мунтян В. Л. Правова охорона природи УРСР / В. Л. Мунтян. – К. : Вища школа, 1973. – 232 с.

19. Про охорону атмосферного повітря : Закон СССР от 25 июня 1980 р. // Ведомости Верховного Совета СССР. – 1980. – № 17. – Ст. 528.

20. Про охорону атмосферного повітря : Закон УРСР від 27 листопада 1981 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1981. – № 49. – Ст. 833.

21. Про охорону атмосферного повітря: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eclife.ru/laws/ua/laws/1992/01.php>.

22. Каракаш І. І. Правова охорона атмосферного повітря як основного компонента природного середовища / І. І. Каракаш // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. – 2014. – №2 – С. 76-87.

23. Про охорону атмосферного повітря: Науково-практичний коментар Закону України / Г. І. Балюк [та ін.] ; за заг. ред. Г. І. Балюк. – К. : Юрінком, 2011. – 286 с.

24. Про охорону атмосферного повітря: Закон України: в редакції Закону № 2556-III (2556-14) від 21.06.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2707-12>.

25. Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закладів / А. П. Гетьман [та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х. : Право, 2009. – 328 с.

26. Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць (від забруднення хімічними та біологічними речовинами) // МОЗ: наказ № 201 від 09.07.1997. – К., 1997. – 22 с.

27. Про затвердження Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2003 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 29. – Ст. 367.

УДК 342.9

ПРО ВИКОНАВЧІ ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ

Лівар Ю. О.,

здобувач Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна

Анотація: Статтю присвячено характеристиці виконавчих проваджень в адміністративному праві. Відстоюється позиція, що таких проваджень можна виділити як мінімум три. Це провадження щодо виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, виконавче провадження за Кримінально виконавчим кодексом України та виконавче провадження за Законом України «Про виконавче провадження». Виокремлено спільні риси цих виконавчих проваджень.

Ключові слова: адміністративне провадження, виконавче провадження, виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, виконання кримінальних покарань, примусове виконання.

Аннотация: Статья посвящена характеристике исполнительных производств в административном праве. Отстаивается позиция, что таких производств можно выделить как минимум три. Это производство по исполнению постановлений о наложении административных взысканий, исполнительное производство по Уголовно исполнительному кодексу Украины и исполнительное производство по Закону Украины «Об исполнительном производстве». Выделены общие черты этих исполнительных производств.

Ключевые слова: административное производство, исполнительное производство, исполнение постановлений о наложении административных взысканий, исполнение уголовных наказаний, принудительное исполнение.

Annotation: The article is devoted to the description of the executive procedures in administrative law. The possibility of distinguishing at minimum three procedures is grounded. They include the resolution execution concerning imposition of administrative penalties, executive procedure under Criminal executive code and executive procedure under the Law of Ukraine «About the Executive Procedure». The generalities of these executive procedures are distinguished.

Key words: administrative procedure, executive procedure, resolution execution concerning imposition of administrative penalties, execution of criminal penalties, forced execution.

Постановка проблеми. Важливим елементом значної кількості адміністративних проваджень є діяльність, спрямована на практичне виконання рішень, прийнятих у ході провадження. Найбільш актуальною такою діяльністю є для проваджень деліктних, тобто пов'язаних із застосуванням різноманітних заходів впливу за вчинення передбачених законом правопорушень. Навіть аналіз лише нормативно-правових актів, якими регламентується виконання постанов про накладення адміністративних стягнень дає можливість зробити припущення про те, що в адміністративному праві існує декілька різновидів проваджень виконавчого характеру. Таким чином постає проблема виділення і описання існуючих в адміністративному праві

проваджень, а також їх місця у відповідних адміністративних процесах.

Мета статті. Метою цієї статті є виділення існуючих в адміністративному праві проваджень виконавчого характеру, виявлення їх особливостей та співвідношення з іншими адміністративними провадженнями.

Аналіз останніх досліджень. Адміністративним провадженням як складовим адміністративного процесу присвячено досить багато наукових праць, зокрема таких вчених, як О.М. Бандурка, Д.М. Бахрах, Г.П. Бондаренко, І.Л. Бородін, В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, Т.О. Коломоєць, О.М. Миколенко, В.Д. Сорокін, М.М. Тищенко та багатьох інших. Що стосується виконавчого провадження, тут варто відмітити праці С.В. Щербак, Р.В. Ігоніна, Б.М. Гука. Але, комплексні дослідження

усіх видів виконавчих проваджень в адміністративному праві майже немає.

Виклад основного матеріалу. Перед тим, як охарактеризувати ці провадження, звернемося до поглядів стосовно класифікації адміністративних проваджень, які склалися у науці адміністративного права.

Одразу слід відзначити, що єдності поглядів на це питання, як і на багато інших, у науці адміністративного права немає.

Так, наприклад, часто пропонується за характером адміністративної справи розрізняти юрисдикційні та неюрисдикційні провадження. Юрисдикційні провадження мають місце тоді, коли йдеться про вирішення справ. В основі яких є порушення норм права. До юрисдикційних проваджень відносяться:

- а) провадження у справах про адміністративні правопорушення;
- б) провадження в адміністративних судах з приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень;
- в) дисциплінарні провадження;
- г) провадження за скаргами громадян тощо.

Неюрисдикційні адміністративні провадження – провадження, спрямовані на вирішення справ позитивного характеру, що виникають у ході виконавчо-розпорядчої діяльності органів публічної адміністрації. Іншими словами, цей вид адміністративних проваджень має місце тоді, коли йдеться про вирішення справ, не пов'язаних із фактами правопорушень і правових спорів.

Види неюрисдикційних проваджень: нормотворчі провадження; установчі провадження; правозастосовні провадження; реєстраційні провадження; атестаційні провадження; контрольно-наглядові провадження [1, с. 266-267].

Приблизно таку ж класифікацію пропонує Т.О. Коломоєць, особливо відзначаючи при цьому, що останнім часом в юридичній літературі висловлюються пропозиції щодо віднесення до юрисдикційних проваджень (щоправда з певними застереженнями) виконавчого провадження [2, с. 237].

О.В. Кузьменко пропонує виділити три види адміністративних проваджень у системі адміністративного процесу: адміністративно-процедурні; адміністративно-деліктні; адміністративно-судочинські. Відповідно, адміністративно-процедурні провадження можна поділити на «управлінські», «з надання адміністративних послуг» та «за зверненнями громадян» [3, с. 390]. Адміністративно-деліктні провадження: провадження у справах про адміністративні проступки; провадження по застосуванню заходів припинення [3, с. 391].

При класифікації за індивідуально-конкретними справами систему адміністративних проваджень, на думку М.М. Тищенка, можна подати таким чином: провадження з відпрацювання та прийняття нормативних актів; провадження з прийняття індивідуальних актів управління; провадження з оскарження рішень, дій або бездіяльності органів та посадових осіб, що порушують права громадян; провадження за зверненнями громадян; провадження

із застосування адміністративно-попереджувальних заходів та заходів адміністративного припинення; провадження у справах про адміністративні правопорушення; дисциплінарне провадження; провадження із реалізації контрольно-наглядових повноважень; реєстраційно-дозвільне провадження; провадження з приватизації державного майна; діловодство; установче провадження [4, с. 212].

Як видно із наведених прикладів, майже ніхто не виділяє окремо виконавче провадження, як окремий вид адміністративного провадження. Проте, на нашу думку, в адміністративному праві можна виділити, як мінімум три різновиди проваджень, сутність яких полягає у примусовій реалізації рішень як органів виконавчої влади, так і судів.

Перш за все, йдеться про провадження щодо виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. Ці провадження регламентуються нормами розділу V КУпАП і для кожного виду адміністративних стягнень встановлено власний порядок виконання постанов про накладення таких адміністративних стягнень. Належність цього виду виконавчих проваджень до адміністративного права сумнівів не викликає, тому більш детально зупинитись на ньому немає сенсу.

Крім зазначеного провадження, до виконавчих адміністративних проваджень можна віднести провадження щодо виконання кримінальних покарань. Хоча існує окрема наукова спеціальність «кримінально-виконавче право» і вона відокремлюється від адміністративного права, але характеристики кримінально-виконавчих відносин дозволяють відносити їх, значною мірою, до адміністративно-правових. На користь цього свідчать декілька обставин.

По-перше, статус органів виконання покарань дає можливість віднести їх до органів виконавчої влади. Відповідно до статті 11 Кримінально-виконавчого кодексу України (КВК), органами виконання покарань є: центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, його територіальні органи управління, кримінально-виконавча інспекція. Установами виконання покарань є: арештні доми, кримінально-виконавчі установи, спеціальні виховні установи (далі – виховні колонії), слідчі ізолятори у випадках, передбачених цим Кодексом.

У межах, визначених цим Кодексом та Законами України, виконання кримінальних покарань також здійснюють центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), військові частини, гауптвахти і дисциплінарний батальйон. Територіальні органи управління, кримінально-виконавча інспекція, арештні доми, виправні центри, виправні та виховні колонії, слідчі ізолятори організуються і ліквідуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, а військові частини, гауптвахти і дисциплінарний батальйон – Міністерством оборони України за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

Це підтверджується і відповідними статусними актами, зокрема Положенням про Державну пенітенціарну службу України, затвердженим Указом Президента України від 6 квітня 2011 року № 394/2011. Відповідно до цього Положення, Державна пенітенціарна служба України (ДПтС України) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якої спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра юстиції України, входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері виконання кримінальних покарань.

ДПтС України здійснює свої повноваження безпосередньо та через свої територіальні органи управління в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі або міжрегіональні (повноваження яких поширюються на декілька областей) територіальні органи управління, а також через підпорядковані територіальним органам управління кримінально-виконавчу інспекцію, установи виконання покарань, слідчі ізолятори, вогнізовані формування, навчальні заклади, заклади охорони здоров'я, підприємства, установи виконання покарань, інші підприємства, установи і організації, створені для забезпечення виконання завдань Державної кримінально-виконавчої служби України.

ДПтС України в процесі виконання покладених на неї завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими органами виконавчої влади, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, органами місцевого самоврядування, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також іншими підприємствами, установами та організаціями.

Цілком очевидно, що зазначені органи є органами виконавчої влади або такими, які ними утворені. Відтак вони реалізують виконавчу владу, а значить є повноважними суб'єктами адміністративного права.

По-друге, зміст діяльності окремих суб'єктів при виконанні постанов про накладення адміністративних стягнень та при виконанні кримінальних покарань є ідентичним. Прикладом цього може служити кримінально-виконавча інспекція.

Відповідно до статті 13 КВК, кримінально-виконавча інспекція виконує покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт та повідомляє суд, який ухвалив вирок, про прийняття вироку до виконання та про закінчення виконання таких покарань у триденний термін. Так само відповідно до статей 321-1 та 322 КУпАП, постанови про накладення адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт та виправних робіт надсилаються для виконання органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань. А таким органом і є кримінально-виконавча інспекція.

До того ж порядок виконання кримінальних покарань у вигляді громадських робіт та виправних робіт аналогічний порядку виконання адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт та виправних робіт.

По-третє, порядок виконання значної частини кримінальних покарань є суто адміністративним і

здійснюється у формі адміністративного провадження. Так, відповідно до статті 29 КВК, суд, який постановив вирок про позбавлення засудженого військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу, після набрання ним законної сили направляє копію вироку органів чи посадовій особі, які присвоїли це звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас. Після одержання копії вироку, яким засудженого позбавлено військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу, орган чи посадова особа, які присвоїли це звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, вносить до відповідних документів запис про позбавлення засудженого цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу і вживає заходів до позбавлення його всіх прав і пільг, пов'язаних з цим званням, рангом, чином або кваліфікаційним класом.

Орган або посадова особа протягом місяця з дня одержання копії вироку сповіщає суд, який постановив вирок, про його виконання.

Все це дозволяє зробити припущення, що виконання значної кількості кримінальних покарань здійснюється у процесуальній формі притаманній адміністративним провадженням. Відтак можна виділити такий вид адміністративного провадження провадження, як виконавче провадження за КВК.

Третім видом виконавчих проваджень в адміністративному праві можна вважати виконавче провадження за Законом України «Про виконавче провадження». Відповідно до статті 1 цього Закону, виконавче провадження – це сукупність дій органів і посадових осіб, визначених у цьому Законі, що спрямовані на примусове виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), які провадяться на підставах, в межах повноважень та у спосіб, визначених цим Законом, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону та інших законів, а також рішеннями, що відповідно до цього Закону підлягають примусовому виконанню.

Відповідно до статті 2 цього ж Закону, примусове виконання рішень покладається на державну виконавчу службу, яка входить до системи органів Міністерства юстиції України. Примусове виконання рішень здійснюють державні виконавці, визначені Законом України «Про державну виконавчу службу».

За наявності обставин, що ускладнюють виконання рішення, або у разі виконання зведеного виконавчого провадження у встановленому Міністерством юстиції України порядку, можуть утворюватися виконавчі групи, до складу яких включаються державні виконавці одного або кількох органів державної виконавчої служби. Постановою директора Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України або начальника управління державної виконавчої служби Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, Головного управління юстиції в області, містах Києві та Севастополі на керівника групи можуть покладатися права і повноваження у виконавчому провадженні, встановлені цим Законом, для начальників відділів примусового виконання рішень та заступників начальників районних, районних у містах, міських (міст обласного значення), міськрайонних управлінь

юстиції – начальників відділів державної виконавчої служби (далі – начальники відділів). Інші органи, установи, організації і посадові особи провадять окремі виконавчі дії у випадках, передбачених законом, у тому числі відповідно до статті 5 цього Закону, на вимогу чи за дорученням державного виконавця.

У свою чергу, відповідно до статті 5, вимоги державного виконавця щодо виконання рішень обов'язкові для всіх органів, організацій, посадових осіб, фізичних і юридичних осіб на території України. Державному виконавцю повинні бути безоплатно надані у встановлений ним строк інформація, документи або їх копії, необхідні для здійснення його повноважень. Невиконання законних вимог державного виконавця тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Теоретичним та практичним проблемам виконавчого провадження присвячено досить багато наукових праць. Перш за все, слід звернути увагу на те, що в межах наукових досліджень переконливо доведено адміністративно-правову природу виконавчого провадження. Так, в одній із перших дисертаційних робіт, виконаних після прийняття Закону України «Про виконавче провадження», С.В. Щербак звертає увагу на підстави віднесення інституту виконавчого провадження до системи адміністративного процесу, якими вважає такі:

1) Державна виконавча служба входить до структури Міністерства юстиції України, тобто примусове виконання рішень суду та інших юрисдикційних органів здійснюється органами виконавчої влади, і є функцією державного управління. Також до функцій державного управління можна віднести контроль за діями державних виконавців.

2) Державний виконавець має визначений законом правовий статус державного службовця.

3) Правовідносини, які виникають при проведенні виконавчих дій, слід визначити, як адміністративно-процесуальні.

4) Юридична відповідальність у виконавчому провадженні є адміністративною і передбачається нормами Кодексу України про адміністративні правопорушення (стаття 188-13 Невиконання законних вимог державного виконавця).

5) Державна виконавча служба є органом адміністративної юрисдикції [5, с. 8; 6, с. 75-79].

Аналогічної думки дотримується і Р.В. Ігонін, який досліджуючи місце інституту виконавчого провадження в системі права України, робить висновок про те, що виконавче провадження є складовою адміністративного процесу та одним з видів адміністративних проваджень, який поєднує в собі адміністративно-процедурну та адміністративно-юрисдикційну ознаки. Підставою для такого висновку є аналіз властивостей, що притаманні виконавчому провадженню:

- правовідносини, які виникають у зв'язку з проведенням виконавчих дій, слід визначити як адміністративно-процесуальні;

- відповідальність у виконавчому провадженні є адміністративною і передбачається нормами Кодексу України про адміністративні правопорушення;

- Державна виконавча служба є органом адміністративної юрисдикції [7, с. 8].

Схожої позиції, але з дещо іншою аргументацією, дотримується Б.М. Гук. Ним зазначається, що елементи механізму адміністративно-правового регулювання присутні у виконавчому провадженні. Відмічено, що правовою основою саме адміністративно-правового регулювання виконавчих правовідносин є Закон України «Про державну виконавчу службу», яким органи примусового виконання рішень віднесено до виконавчої гілки влади. Сутністю адміністративно-правових відносин у виконавчому провадженні є обов'язок державної виконавчої служби реалізовувати матеріально-правові норми законодавства про виконавче провадження у відповідній процесуальній формі. На основі аналізу окремих груп правовідносин виконавчого провадження доводиться перевага у ньому адміністративно-правових відносин над цивільно-правовими, що проявляється в адміністративному порядку примусового виконання рішень [8, с. 9-10; 9, с. 87-90].

Підтримує таку точку зору й Р.С. Калінін, який вважає, що можна констатувати, що різноманітні за змістом відносини виконавчого провадження спрямовані на досягнення однієї головної мети (або мають однаковий інтелектуально-вольовий зміст) – на фактичне та реальне виконання відповідних виконавчих документів і мають тотожний предмет правового регулювання з предметом адміністративного права [10, с. 74].

Висновки. Таким чином, можна констатувати, що в межах адміністративного права можна виділити принаймні три провадження виконавчого характеру, а саме, провадження щодо виконання постанов про накладення адміністративних стягнень за КУпАП; провадження щодо виконання кримінальних покарань за КВК; провадження щодо виконання судових рішень та рішень інших органів за Законом України «Про виконавче провадження».

Ознаками зазначених проваджень є те, що ці провадження здійснюються органами виконавчої влади або створеними ними суб'єктами, або за їх дорученням іншими суб'єктами; предметом провадження є виконання рішень судових або інших органів державної влади; виконання пов'язується із використанням засобів примусу, тобто відповідні виконавчі дії здійснюються без урахування волі особи, стосовно якої вони здійснюються; всі провадження спрямовані на безумовне і повне виконання рішень судових або інших органів державної влади.

З урахуванням викладеного, перспективним напрямом дослідження є створення оновленої теорії адміністративного процесу з урахуванням нових видів адміністративних проваджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навчальний посібник / С. Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2007. – 624 с.
2. Адміністративне право України: Підручник / За заг. ред. Т.О. Коломєць. – К.: Істина, 2009. – 480с.
3. Курс адміністративного права України: підруч. / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Суцєнко

[та ін.] / за ред. В.В. Коваленко. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 808 с.

4. Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), В.М. Гаращук, В.В. Богущкий та ін.; за авт. ред. Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, В.В. Зуй. – Х.: Право, 2010. – 624 с.

5. Щербак С.В. Адміністративно-правове регулювання виконавчого провадження в Україні: Автореф. дис. канд. юр. наук. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Київ, 2002. – 14 с.

6. Щербак С. Місце виконавчого провадження в системі права України // С. Щербак Підприємство, господарство і право. – 2001. – № 6. – С. 75-79.

7. Ігонін Р.В. Організаційно-правові засади діяльності суб'єктів виконавчого провадження: автореф.

дис. канд. юр. наук. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національний університет державної податкової служби України, Ірпінь, 2007. – 22 с.

8. Гук Б.М. Адміністративно-правове регулювання механізму примусових заходів виконавчого провадження: Автореф. дис. канд. юр. наук. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Академія управління МВД. – Київ, 2010. – 20 с.

9. Гук Б. М. Сучасний погляд на правову природу виконавчого провадження / Б. М. Гук // Наше право. – 2009. – № 1. – С. 87-90.

10. Калінін Р.С. Про місце виконавчого провадження в системі права України / Р.С. Калінін. – Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. – 2014. – №9-1. – С. 73-76.

УДК 354.31:342.77

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ

Мальцев В. В.,

здобувач кафедри адміністративної діяльності
Національної академії внутрішніх справ

Анотація: У статті розглянуто особливості організаційних та правових засад діяльності органів внутрішніх справ України в умовах адміністративно-правового режиму надзвичайного стану.

Ключові слова: правовий режим, організаційна діяльність, надзвичайний стан, оперативна обстановка, органи внутрішніх справ, громадський порядок, громадська безпека.

Анотация: В статье определяются особенности организационных и правовых оснований деятельности органов внутренних дел Украины в условиях административно-правового режима чрезвычайного положения.

Ключевые слова: правовой режим, организационная деятельность, чрезвычайное положение, оперативная обстановка, органы внутренних дел, общественный порядок, общественная безопасность.

Annotation: This paper defines the particular organizational and legal bases of activity of Internal Affairs of Ukraine in the conditions of administrative-legal regime of emergency.

Key words: legal regime, organizational activity, state of emergency, operational environment, bodies of the Ministry of Internal Affairs, public order, public safety.

Постановка проблеми. Адміністративно-правовий режим надзвичайного стану – це складний правовий інститут, дослідження і розвиток якого актуально на сьогоднішній день не тільки для України, але й для більшості держав міжнародної спільноти. Основна мета цього режиму – забезпечення захисту прав і свобод громадян, а також конституційного ладу держави у випадку реальної загрози, створення надійних правових бар'єрів загрозам громадської безпеки та організаційних заходів для їх забезпечення.

Існування у правовій системі України режиму надзвичайного стану на сьогоднішній день обґрунтовується нестабільністю політичної обстановки, економічною та соціальною кризою у суспільстві, значним зростанням кількості проявів сепаратизму, тероризму й кримінальної злочинності, наявністю негативних явищ техногенного та природного характеру, що виникають у державі та містять загрозу нормальному функціонуванню як апарату держави, так і суспільства в цілому, завдають

значної шкоди громадському порядку та громадській безпеці, значних матеріальних збитків, призводять до загибелі та каліцтва людей, потребують від усіх державних структур мобілізації дій щодо запобігання, припинення, а також локалізації та ліквідації їх наслідків. Суттєвий вплив на дестабілізацію суспільних відносин, виникнення різного роду надзвичайних ситуацій прямо або опосередковано здійснює ситуація на Сході країни, а 26 січня 2015 року Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про введення режиму надзвичайної ситуації на територіях Донецької та Луганської областей. Урядом України ухвалено рішення про введення режиму підвищеної готовності на всій території країни.

Органи внутрішніх справ України (далі – ОВС) є одними з головних суб'єктів забезпечення режиму надзвичайного стану та покликані здійснювати адекватні правові заходи для захисту прав і свобод громадян та державних інтересів. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ у надзвичайних умовах розподіляється на правову і організаційну